

Datum

2020-01-16

Vår referens

Rasmus Fredriksson

Projektledare

Rasmus.Fredriksson@malmo.se

Redovisning av genomfört arbete 2019 enligt handlingsplan för arbetet 2019-2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad MN-2019-9619

Sammanfattning

Miljönämnden ansvarar för samordning av arbetet enligt Handlingsplan för arbetet 2019–2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad. I samordningsansvaret ingår att årligen rapportera genomfört arbete enligt handlingsplanen till kommunstyrelsen. Detta ärende innehåller en redovisning av genomfört arbete under 2019.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden ställer sig bakom redovisningen.
2. Miljönämnden översänder redovisningen till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2020-01-16

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2020-03-24

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Miljönämnden ansvarar för samordning av arbetet enligt Handlingsplan för arbetet 2019–2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad. I samordningsansvaret ingår att årligen rapportera genomfört arbete enligt handlingsplanen till kommunstyrelsen. Detta ärende innehåller en redovisning av genomfört arbete under 2019.

Bakgrund

I budget 2018 (med plan 2019–2023) gavs kommunstyrelsen i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder, stärka Malmös roll som framtidens kuststad. Inriktningen för arbetet med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad beskrevs i budgeten enligt följande: *Malmös roll som en framtida kuststad stärks. Femtio procent av Malmös yta består av vatten. Genom ett nära samarbete med*

World Maritime University i Malmö finns stora möjligheter att stärka Malmös miljöprofil och generera ny kunskap om hållbara hav till gagn för såväl staden som för övriga världen. Samarbetet stärks med World Maritime Universitys initiativ Ocean Institute.

I mars 2018 (ärende STK-2018-87) uppdrog kommunstyrelsen åt stadskontoret att i samråd med berörda förvaltningar genomföra ett antal, av förvaltningarna föreslagna, aktiviteter samt att ta fram en plan för hur arbetet med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad kan fortsätta under åren 2019–2023. Miljöförvaltningen genomförde flera aktiviteter inom ramen för budgetuppdraget 2018 och deltog aktivt i arbetet med framtagandet av planen.

I april 2019 (ärende STK-2019-187), i samband med redovisningen av budgetuppdraget för 2018, beslutade kommunstyrelsen om ”Handlingsplan för arbetet 2019–2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad” samt anmodade miljönämnden att samordna det övergripande arbetet med genomförandet av handlingsplanen.

Genomfört arbete under 2019

Under året har två av handlingsplanens aktiviteter kunnat genomföras i sin helhet:

Inom området Renare hav och kust har aktiviteten ”Genomföra en ny skräpmätning enligt Håll Sverige Rents metoder, för att börja mäta nedskräpningen och för att kunna utvärdera effekter av åtgärder” genomförts. Fastighets- och gatukontoret har ansvarat för aktiviteten.

Inom området Rekreation och upplevelser har aktiviteten ”Samverkan mellan berörda förvaltningar om framtida synergier och samarbete kring platsen som omfattar de tre anläggningarna Handikappbadet, marinpedagogiskt center/naturum Öresund och temalekplats Öresund. Diskussion om ett samlande namn för platsen” genomförts. Fastighets- och gatukontoret har ansvarat för aktiviteten och fritidsförvaltningen samt kulturförvaltningen har deltagit i arbetet.

Övriga aktiviteter med slutår 2019 föreslås förlängas till 2020 eller senare i enlighet med förslaget till reviderad handlingsplan.

Genomfört arbete på miljöförvaltningen

I enlighet med kommunstyrelsens beslut i april 2019 har miljönämnden under året haft ett samordningsansvar för genomförandet av handlingsplanen. Det innebär att miljöförvaltningen under året varit sammankallande för en styrgrupp och en samordningsgrupp med tjänstepersoner från berörda förvaltningar. Samordningsgruppen har fokuserat på att sprida information om de olika förvaltningarnas aktiviteter enligt handlingsplanen, identifiera beröringspunkter, målkonflikter och synergieffekter samt att formera mindre arbetsgrupper kring gemensamma aktiviteter.

En gemensam kommunikationsplan för att stärka Malmös profil som kuststad har arbetats fram av ansvarig kommunikatör på miljöförvaltningen med hjälp av samordningsgruppens medlemmar och konsult på ramavtal. Ett nätverk av kontaktkommunikatörer på de deltagande förvaltningarna har bildats.

Miljöförvaltningens arbete med marin miljöövervakning har intensifierats under året och ett nytt övervakningsprogram är under framtagande med hjälp av extern expertis på området. Arbetet med övervakningsprogrammet planeras fortsätta under 2020.

Arbetet med ökad vattenkvalitet vid kommunens badplatser har vidareutvecklats tillsammans med fastighets- och gatukontoret. Under hösten har en ny hydraulisk modell för badplatserna kring Västra hamnen och Ribersborg upphandlats. Detta verktyg ger bättre förutsättningar för att identifiera föroreningskällor som påverkar badplatserna i området. Ett identifierat behov är att inventera så kallade spontana badplatser i staden, alltså lokaler där folk badar men som inte är iordningsställda som kommunala badplatser. Dessa lokaler blir vanligare, framför allt i kustnära nybyggnadsområden, men ingår inte i det ordinarie kontrollprogrammet och således övervakas inte vattenkvaliteten regelbundet vid dessa lokaler.

Malmö utpekande som Action Hub inom FN:s 2030-nätverk har under året lett till flera internationella kontakter inom FN-systemet. I juni 2020 anordnas en större FN-konferens kring mål 14 i Lissabon där Malmö har möjlighet att göra ett inspel. Frågan om hur vi kan använda vår ställning som Action Hub har även diskuterats inom forumet Meet Malmö vars tema för 2019 års stormöte var just Malmö som framtidens kuststad. Meet Malmö drivs av avdelningen för omvärld och näringsliv på Stadskontoret.

Inom budgetuppdraget för 2018 som föranledde framtagandet av denna handlingsplan tecknades ett samarbetsavtal mellan Malmö stad och World Maritime University (WMU). Enligt samarbetsavtalet ska vi genomföra gemensamma event på temat Ocean literacy (havsmedvetenhet) samt hjälpas åt att bygga kapacitet för frågan genom projekt eller liknande. Under våren 2019 anordnades ett gemensamt event med en innovationstävling för bättre havsmiljö kopplat till konferensen Urban Innovation. Diskussion förs angående ett eventuellt gemensamt inspel på FN-konferensen kring mål 14 i Lissabon 2020.

Miljöförvaltningen har aktivt deltagit i arbetet med att integrera de globala målen i stadens styrdokument och haft en särskild bevakning på mål 14. Särskilt fokus under året har varit på processen kring framtagandet av Hållbarhetsrapporten som leds av avdelningen för Hållbarhet och analys på Stadskontoret.

Miljöförvaltningen har under 2019 fört diskussioner med Statens lantbruksuniversitet (SLU) och WMU kring behovet av ny forskning på området stadsplanering vid kusten. Idag finns väldigt lite kunskap kring hur stadsplaneringen i kuststäderna påverkar den lokala havsmiljön och de initiativ och nya tekniker som används följs inte upp på eller utvärderas på ett heltäckande sätt. Inom SLU bedrivs Sveriges främsta forskning inom landskapsarkitektur och marinbiologisk forskning men de två disciplinerna samarbetar idag inte nämnvärt. Miljöförvaltningen driver idén om att inrätta en Testbädd Malmö som kuststad där forskning på nya idéer, metoder och tekniker kring kustnära planering och byggande kan utföras. Ett konsortium för att inrätta en sådan testbädd har skapats och arbete pågår med att identifiera en lämplig finansieringskälla.

Genomfört arbete på övriga förvaltningar

Fritidsförvaltningen har tillsammans med fastighets- och gatukontoret och kulturförvaltningen bildat en arbetsgrupp kring förvaltningarnas lokaler (Handikappbadet, Temalekplats Öresund och Marinpedagogiskt center) på Ribersborgsstranden. Syftet är att underlätta samarbetet kring frågor som logistik, skyltning och tillgänglighet.

Samma tre förvaltningar har även tillsammans med föreningslivet och privata aktörer anordnat Havets dag på Ribersborgsstranden.

Fritidsförvaltningen har under 2019 påbörjat en utredning om långsiktig drift av Handikappbadet och även tagit fram ett förslag på nytt namn för anläggningen.

Fastighets- och gatukontoret har anordnat strandstädningsaktiviteter längs med kusten och i kanalerna och det pågår även ett arbete med att ta fram en utvecklingsplan för nedskräpningsarbetet i hela kommunen. Dessa aktiviteter fortsätter 2020.

Ett stort arbete som fastighets- och gatukontoret arbetar med är framtagandet av en masterplan för hamnverksamheten där flera frågor kring stadens och hamnens kopplingar hanteras. Det har även påbörjats en tillståndsprocess för att i framtiden kunna grunda upp Södra varvsbassängen med syfte att säkra kajkanterna, ge förutsättningar för ett ökat biologiskt liv i bassängen och för att minska risken för spridning av de förorenade sediment som finns på botten.

Stadskontoret har, tillsammans med fastighets- och gatukontoret och stadsbyggnadskontoret påbörjat arbetet med att ta fram riskkartor kopplat till översvämningar på grund av höga havsnivåer. Detta är ett långsiktigt arbete som ska leda fram till riskhanteringsplaner på regional nivå där länsstyrelsen är ansvarig. I förlängningen ska stadskontoret även ta fram en evakueringsplan vid extrema händelser med höga havsvattennivåer.

Kulturförvaltningen har under 2019 förberett inför öppnandet av Naturum Öresund på Marinpedagogiskt center med planerad invigning under 2020. En upphandling av en extern aktör för driften av de två verksamheterna har genomförts under hösten.

Projektet Vattenvetarna har startats av kulturförvaltningen under 2019 och fortsätter under 2020. Projektet, som är ett integrationsprogram inom Science Center Malmö Museer, ska inspirera barn och unga och ge dem en ökad förståelse för vattenfrågor. Med hjälp av ett mobilt laboratorium knyts aktiviteter ute i olika bostadsområden ihop med aktiviteter på Malmö Museer.

Stadsbyggnadskontoret har under 2019 arbetat vidare med aktualiseringen av kommunens naturvårdsplan som planeras färdigställas under 2020. I den aktualiserade planen kommer skyddsvärda områden med höga naturvärden inom Malmös havsområde ingå för första gången.

Som ett steg i stadens klimatanpassningsarbete har stadsbyggnadskontoret upphandlat en konsultutredning kring en tunnelförbindelse mellan Västra hamnen och Mellersta hamnen som även kan fungera som skyddsport för Malmö inre hamn vid höga havsnivåer. Denna utredning kompletterar tidigare utredningar som gjorts för Västra hamnen och Limhamns hamnområde såväl som en översiktlig konceptutredning för hela stadens kuststräcka.

Barnkonventionen

Barnkonventionen har beaktats vid handläggningen av detta ärende på följande sätt. Handlingsplanen för arbetet 2019–2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad handlar, till väldigt stor del, om hur vi kan utveckla Malmö till en mer hållbar kuststad. Nuvarande och kommande generationer ska få möjlighet att på ett bättre sätt än idag nyttja, uppleva, förkovra sig i och vara stolta över vår stads unika hav och kust.

Förslaget har utarbetats av Rasmus Fredriksson, projektledare
Samråd har skett med Olof Liungman, avdelningschef, miljöstrategiska avdelningen, och Henric Nilsson, enhetschef för miljöövervakning och analys, miljöstrategiska avdelningen.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Olof Liungman
Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen